

اقتصادسیاسی سیاست صنعتی

ها - جون چانگ

www.ketab.ir

چانگ، ها-جون، ۱۹۶۳ - م. Chang, Ha-Joon
اقتصاد سیاسی سیاست صنعتی/ها- جون چانگ؛ مترجم اصلاان قودجانی؛ ویرایش
احمد میدری؛ تهیه‌کننده/اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان خراسان
رضوی، مرکز مطالعات و بررسی‌های اقتصادی.
مشهد: نوین طراحان آزاد، ۱۳۹۲.
۱۷۲ ص.
۹۷۸-۶۰۰-۹۲۳۵۴-۳-۵

فیبا

عنوان اصلی: The political economy of industrial policy, 1994.

سیاست صنعتی

سیاست صنعتی - کره جنوبی

قودجانی، اصلاان، ۱۳۵۳ - ، مترجم

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان خراسان رضوی. مرکز مطالعات و

بررسی‌های اقتصادی

HD ۳۶۱۱ / چ ۲ الف ۱۳۹۲

۳۳۸/۹

۳۳۷۸۱۵۲

کازی از: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

مرکز مطالعات و بررسی‌های اقتصادی

نویسنده‌ها - جون چانگ

مترجم: اصلاان قودجانی

ناظر علمی: احمد میدری

چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.mccina.com

پست الکترونیکی: info@mccina.net

تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۱۶۰۰۰

نمابر: ۰۵۱۱-۲۲۱۶۰۴۰

ناشر: نوین طراحان آزاد ۰۵۱۱-۵۰۳۴۱۷۴

۰۹۱۵۵۵۹۳۸۶۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۳۵۴-۳-۵

کلیه حقوق این کتاب برای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی محفوظ است.

معرفی «اقتصاد سیاسی سیاست صنعتی»	۱۱
سیاست‌گذاری و ارزش‌های اقتصادی	۱۹
مقدمه: به دنبال الگوهای جدید مدیریت اقتصادی	۲۱
ساختار این کتاب	۲۶

فصل اول: بازار به مثابه یک سیستم اقتصادی

مقدمه	۲۹
۱-۱-۱ کارایی: نوشته‌های شکست بازار	۳۹
۱-۱-۱-۱ کالاهای عمومی	۴۰
۱-۱-۲ بازارهای غیررقابتی	۴۱
۱-۱-۳ آثار بیرونی	۴۲
۲-۱ اخلاق: پدرسالاری و قراردادگرایی	۴۵
۱-۲-۱ پدرسالاری و قراردادگرایی	۴۶
۲-۲-۱ دولت باید چه کند؟	۴۷
۳-۲-۱ برخی تأملات	۴۹
۳-۱ تبیت: نوشته‌های اقتصاد سیاسی	۴۱
۱-۳-۱ رویکرد دولت مستقل	۴۲
۲-۳-۱ رویکرد گروه فشار	۴۳
۳-۳-۱ رویکرد دیوانسالاران خودخواه	۴۴
۴-۳-۱ خلاصه	۴۹

۴-۱ توانایی: نوشته‌های شکست حکومت	۴۹
۱-۴-۱ مشکل اطلاعات	۵۰
۲-۴-۱ افزونه‌خواهی (رانت‌جویی)	۵۲
نتیجه‌گیری	۵۶

فصل دوم: نظریه رانت‌جویی، جاذبه در برابر مداخله دولت

مقدمه	۵۹
۱-۲ اصلاح شکست‌های دولت، نسخه اول: مشکل اطلاعات	۶۰
۱-۱-۲ عقلانیت جوهری در قیاس با عقلانیت فرآیندی	۶۲
۲-۱-۲ کاستن از مشکل اطلاعات	۶۳
۱-۲-۱-۲ بهبود ظرفیت تصمیم‌گیری دولت	۶۴
۲-۲-۲ کاهش عدم تقارن اطلاعات	۶۴
۲ اصلاح شکست‌های حکومت، ۲: مشکل رانت‌جویی	۶۵
۲-۲-۲ هزینه‌پذیری دولت	۶۶
۱-۲-۲ مشکل انجام جمعی	۶۶
۲-۲-۲ رقابت برون فرآیند رانت‌جویی	۶۸
۴-۲-۲ بررسی تأثیرات: ارزش‌های رقابتی و خطامشی رقابتی	۷۰
۳-۲ نظریه نهادهای تولید: بازه مداخله دولت	۷۲
۱-۳-۲ ماهیت هزینه‌های اطلاعاتی	۷۳
۲-۳-۲ هزینه‌های مبادله و مداخله دولت	۷۵

فصل سوم: اقتصاد سیاسی و سیاست

مقدمه	۸۲
۱-۳ مباحث سیاست صنعتی	۸۳
۱-۱-۳ آیا تولید صنعتی مهم است؟	۸۴
۲-۱-۳ سیاست صنعتی چیست؟	۸۶
۲-۳ منطق نخست در سیاست صنعتی: جنبه ایستا	۹۰
۱-۲-۳ ماهیت مشکل هماهنگی	۹۰
۲-۲-۳ سیاست صنعتی به مثابه ابزار هماهنگی	۹۵
۱-۲-۲-۳ هماهنگی در سرمایه‌گذاری	۹۵
۲-۲-۲-۳ کنترل رکود	۹۷
۳-۲-۲-۳ خروج توافقی و کاهش ظرفیت	۹۸
۳-۲-۳ ملاحظات پایانی: اعتبار، انصاف و انعطاف‌پذیری	۱۰۰
۳-۳ منطق دوم در سیاست صنعتی: بعد پویا	۱۰۲

۱-۳-۳ دانش، تغییر و تکامل	۱۰۲
۲-۳-۳ سیاست صنعتی به مثابه ابزاری برای تقویت تغییرات	۱۰۵
۱-۲-۳-۳ تغییر اقتصادی، هماهنگی و سیاست صنعتی	۱۰۵
۲-۲-۳-۳ تدوین دانش، چرخه تولید و سیاست صنعتی	۱۰۷
۳-۲-۳-۳ سیاست صنعتی و تنوع منابع نوآوری	۱۰۹
۳-۳-۳ ملاحظات پایانی: اجتماعی شدن مخاطرات	۱۱۰
۴-۳ مشکلات سیاست صنعتی	۱۱۱
۱-۴-۳ مشکلات اطلاعات	۱۱۱
۴-۳-۱-۱ اطلاعات ناکافی	۱۱۲
۲-۱-۴-۳ اطلاعات نامتقارن	۱۱۲
۴-۳ مشکلات رانت‌جویی و کارآفرینی	۱۱۴
۲-۳-۱ مشکلات سیاسی: مشروعیت و نظارت مردم‌سالارانه	۱۱۴
۳-۲-۱ مشروعیت	۱۱۶
۲-۳-۱-۱ نظارت مردم‌سالارانه	۱۱۷
۴-۳-۱-۱ مشکل پشیمان	۱۱۹
نتیجه‌گیری	۱۲۰

مقدمه	۱۲۲
۱-۴-۱ مرور مختصری بر عملکرد اقتصادی کره	۱۲۳
۲-۴-۱ شرح تجربه کره	۱۲۹
۱-۲-۴-۱ بازار آزاد	۱۲۹
۲-۲-۴-۱ مداخله دولت برای حفظ بازار؟	۱۳۳
۱-۲-۲-۴-۱ مداخله خود خنثی‌کننده دولت؟	۱۳۳
۲-۲-۲-۴-۱ مداخله انعطاف‌پذیر دولت؟	۱۳۲
۳-۴-۱ زمینه‌های اصلی مداخله دولت کره	۱۳۲
۴-۴-۱ اقتصاد سیاست‌گذاری صنعتی در کره	۱۳۹
۱-۴-۴-۱ تحول سیاست صنعتی کره	۱۳۹
۲-۴-۴-۱ رانتهای فراهم شده به دست دولت و توسعه صنعتی	۱۵۳
۵-۴-۱ اقتصاد سیاسی سیاست صنعتی در کره	۱۶۰
نتیجه‌گیری	۱۶۶
نتیجه‌گیری: بازار، دولت و نهادها	۱۶۷

اگر از زمان شروع علم اقتصاد جدید، که معمولاً با آدم اسمیت در نظر گرفته می‌شود، مباحث نظریه‌پردازان این علم را خصوصاً در سده آخر مرور نمایم، ملاحظه می‌گردد که مناقشه پایان‌ناپذیر نقش داشتن و یا نداشتن دولت در پیشرفت و توسعه کشورها از مباحثی است که به یک نتیجه قطعی نمی‌رسد و هر نحله فکری استدلالها و مصادیق خود را مطرح می‌نماید.

در این و بابت که از زمان شکل‌گیری علوم جدید و انقلاب صنعتی در غرب، کشورهایی به پیشرفت و توسعه دست یافته‌اند تردیدی وجود ندارد. اما این سؤال وجود داشته است که چگونه کشورهای عقب مانده در جهان - چین - آسیا - توانسته‌اند خود را از این دام رها نیندازند و در جرگه کشورهای توسعه یافته و پیشرفته قرار بگیرند؟ آیا اروپاییان به نعل از آلگوهای غربی که دستاوردهای خود را طی چندین قرن و فراگیری تدریجی و قسم‌دادن به نهادهای خود به این درجه از توسعه یافتگی فن و اقتصادی نائل گردیده‌اند، راهکارهای جبرین عقیده‌اند؟ سایر ملل است؟

با مذاقه در وضعیت فعلی کشورهای چین، کره جنوبی، مالزی و غیره می‌توان دریافت که پاسخ به سؤال فوق نمی‌تواند مثبت باشد. هنوز که جزو متقدمین برنامه‌ریزی در میان کشورهای آسیایی برای حصول به پیشرفت بوده، تجارب متعددی را به انجام رسانده که از جمله می‌توان به دعوت از گروه مشاوران دانشگاه هاروارد برای برنامه چهارم عمران و کشاورزی انقلاب اشاره کرد.

سرپرست اجرایی گروه مزبور تجربه جالبی در کتاب خود به نام «برنامه‌ریزی در ایران» ربه رشته تحریر درآورده است " ما بیش از پیش یقین کردیم که جامعه سنتی که ایران نمونه آن است) باید راه ویژه و احتمالاً پیچ در پیچ خود را در فرآیند پیشرفت و توسعه طی کند. به جای این جامعه را به سختی می‌توان با نسخه‌هایی درمان کرد که مختص شرایط جوامع توسعه یافته است. در جامعه سنتی مفهوم تغییر باید مبتنی بر نیروهایی باشد که تماماً از محیط خود این جامعه بجا می‌ماند. طی ماموریت خود، بیش از پیش اعتقاد پیدا کردیم که نیروهای جهانی شمولی که برنامه ریز توسعه در معیار حال توسعه به سهولت یا به طور مؤثر بتواند بر آنها تکیه کند، اندک هستند."

در این صورت چه باید کرد؟ یافتن پاسخ یقیناً ساده نمی‌باشد، اما قطعاً آگاهی از تجارب دیگران، و پویا راه حل‌های عملی، برای کشورمان می‌تواند مفید باشد. به دلیل فقر منابع روش‌مند، به زبان فارسی از تجارب عملی دیگر ملل، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد را بر آن داشت که به سهم خود در این زمینه اقدامی نماید. از این رو کتاب حاضر که توسط پرفسور هاجون چانک استاد کرمای الاصل دانشگاه کمبریج به رشته تحریر درآمده و با زبانی بسیار گویا مبانی نظری و تجربی توسعه کشور

کره جنوبی را، از کشوری ناامید به کشوری اثر گذار در جهان تبدیل نموده است، به عنوان اولین اقدام در این مجموعه برگزید.

اتاق مشهد وظیفه خود می‌داند که از جناب آقای مهندس محمد بحرینیان عضو هیئت نمایندگان اتاق، واسطه پیشنهاد ترجمه این کتاب و مطالعه و اصلاح متنی، آقای دکتر احمد میدری که زحمت بازبینی و نظارت علمی مجموعه را به عهده گرفتند و همچنین جناب آقای احسان قودجانی برای ترجمه کتاب انتخاب شده سپاسگزاری نماید. از مطالعه کنندگان درخواست می‌نماید که هر گونه نظر انتقادی و یا اصلاحی خود را به اتاق مشهد اعلام نمایند.

غلامحسین شافعی

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مشهد